

Konstituerende

Etiske retningslinjer for leverandører

Dokument ID: [SDOK-790-4](#), revisjon: 1.0

Konfidensialitet: K0 Statnett åpen informasjon, som kan deles med alle

Denne kopien ble lastet ned 15.06.2021 av [Silje Vegarud](#).

Originaldokumentet kan ha blitt publisert i ny revisjon eller trukket tilbake etter at denne kopien ble lastet ned.

Gjeldende revisjon av dette dokumentet kan lastes ned her:

<https://samhandling.statnett.no/styrendedok/Dok.aspx?id=SDOK-790-4>

Arbeidsgruppe: [Etiske retningslinjer](#)

Ansvarlig: [Silje Vegarud](#)

Dokumenteier: [Erik Bruun](#)

Verifisert: 23.03.2021 av [Silje Vegarud](#)

Godkjent: 23.03.2021 av [Erik Bruun](#)

Planlagt revidert innen: 23.03.2024

Nøkkelord:

I. Introduksjon

Statnetts etiske retningslinjer for leverandører (heretter Etiske retningslinjer) uttrykker våre forventninger og fastsetter våre krav til alle samarbeidspartnere, forretningspartnere og leverandører, inkludert leverandørens ansatte, styremedlemmer, innleid personell samt konsulenter som har oppdrag for en leverandør til Statnett. Disse retningslinjene er utarbeidet for tydelig å kommunisere våre standarder på dette området. Våre krav og standarder skal følges også hos en leverandørs eventuelle underleverandører i hele kontraktskjeden.

Brudd på Statnetts Etiske retningslinjer anses som et alvorlig forhold som kan medføre sanksjoner, herunder heving av kontrakt, erstatningskrav og anmeldelse til relevante myndigheter. Det gjøres særlig oppmerksom på at forholdet etter sin art kan medføre avvisning av leverandører i fremtidige konkurranser.

Statnett gjør oppmerksom på at leverandører oppført på Statens Pensjonsfond utland (Oljefondet) sin liste for utelukkelse av selskaper (*referanse I*) eller Verdensbankens Debarmentlist (*referanse II*) kan bli avvist fra deltakelse i alle konkurranser om en leveranse.

Dette vedlegget er oversatt til engelsk, men den norske versjonen har forrang ved eventuell motstrid.

II. Krav til leverandøren

1. Forhold til nasjonale lover og regler

Leverandøren skal overholde Etiske retningslinjer, internasjonalt anerkjente konvensjoner og relevant nasjonal lovgivning i sitt hjemland, så vel som norsk lovgivning når leverandøren opererer i Norge

Kravene angir minimumsstandarder. I tilfeller hvor nasjonale lover og reguleringer eller internasjonalt anerkjente konvensjoner dekker samme forhold som disse Etiske retningslinjene, skal de strengeste kravene alltid gjelde.

I tillegg forventes at Leverandøren aktivt arbeider for å nå FN's bærekraftsmål.

2. Forholdet til underleverandører

Dersom leverandøren benytter underleverandører, plikter leverandøren å videreføre disse Etiske retningslinjene i kontraktskjeden. Leverandøren skal kunne dokumentere hvordan dette ivaretas.

3. Oppfølging av Etiske retningslinjer

Leverandøren er forpliktet til i egen virksomhet å etterleve de krav som fremkommer av Etiske retningslinjer. Tilsvarende er leverandøren forpliktet til å sikre at underleverandører som medvirker til oppfyllelse av kontrakten også følger Etiske retningslinjer.

Statnett kan kreve dokumentasjon på leverandørens egen etterlevelse, samt oppfølging av underleverandørers etterlevelse, eksemplvis på følgende måter:

- a) egenerklæring fra leverandør og/eller
- b) oppfølgingssamtaler og/eller
- c) egen eller uavhengig tredjeparts kontroll av arbeidsforholdene der det foregår produksjon eller arbeid i tilknytning til kontrakten.

Det skal settes en rimelig frist for fremleggelse av slik dokumentasjon. Leverandøren kan selv velge å dokumentere oppfølging av kravene ved sertifisering av virksomheten, godkjent av Statnett.

Statnett har rett til å gjennomføre anmeldte eller uanmeldte kontroller der det foregår produksjon eller arbeid hos leverandør og/eller underleverandør. Ved kontroll plikter leverandør å oppgi navn og kontaktopplysninger på underleverandører. Kontaktopplysninger behandles konfidensielt.

4. Menneskerettigheter

Leverandøren skal respektere og påse at de ikke medvirker til krenkelse av internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, samt utføre sin virksomhet i tråd med Den europeiske menneskerettskonvensjon (*referanse III*) og FNs generelle prinsipper for menneskerettigheter (*referanse IV*).

5. Miljø og klima

Leverandøren skal overholde relevante nasjonale og internasjonale miljøstandarder (*referanse V*). Leverandøren skal praktisere kontinuerlig forbedringsarbeid innen miljø og aktivt redusere miljørisiko og andre miljø- og klimautfordringer. I tillegg skal leverandøren fremme en ansvarlig miljøpolicy og bidra til utvikling og bruk av miljøvennlig teknologi, herunder minimere sine utslipp og bidra til miljø- og klimasatsing med sin aktivitet.

5.1 Miljøpåvirkningen skal reduseres

Negativ miljøpåvirkning skal reduseres i hele verdikjeden. I tråd med føre var-prinsippet skal det gjennomføres tiltak for kontinuerlig å minimere utslipp av klimagasser og lokal forurensing, bruk av skadelige kjemikalier, sprøytemidler og for å sikre bærekraftig ressursuttak og forvaltning av vann, hav, skog og land, og bevaring av biologisk mangfold.

5.2 Arbeid skal utføres i tråd med miljølovverk

Nasjonal og internasjonal miljølovgivning og -reguleringer skal overholdes og relevante tillatelser skal innhentes og følges opp.

5.3 Forsvarlig bruk av naturressurser

Produksjonen, samt uttak av råvarer til produksjon, skal ikke bidra til å ødelegge ressurs- og inntektsgrunnlag for eksempel ved å beslaglegge store landarealer eller andre naturressurser for urfolk eller marginaliserte befolkningsgrupper.

6. Arbeidsstandarder

6.1. Generelt

Leverandøren skal respektere og etterleve internasjonalt anerkjente prinsipper, standarder og rettigheter, herunder ILOs kjernekonvensjoner (*referanse VI*).

6.2. Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger

Leverandøren skal respektere og etterleve retten til organisasjonsfrihet, og legge til rette for kollektive forhandlinger. Leverandøren skal sørge for at arbeidstakerne og medlemmer av fagforeninger har mulighet til å utføre sine funksjoner på arbeidsplassen og sikre at disse ikke diskrimineres.

I de tilfeller hvor organisasjonsfrihet og kollektive lønnsforhandlinger er begrenset av nasjonal lovgivning, skal leverandøren sikre at arbeidstakerne fritt kan velge sine egne representanter.

6.3. Tvangsarbeid

Leverandøren skal ikke bruke noen form for tvang eller trusler i forbindelse med ansettelse eller i arbeidsforhold. Leverandøren skal videre sikre at arbeidsforholdet med arbeidstaker er basert på frivillighet, herunder at alle arbeidstakere står fritt til å avslutte arbeidsforholdet etter å ha meddelt arbeidsgiver om dette. Arbeidstaker skal ikke behøve å deponere penger, identitetspapirer eller lignende i den hensikt å bli ansatt eller opprettholde et ansettelsesforhold.

6.4. Barnearbeid

Barn som er under 15 år eller skolepliktige skal ikke utføre arbeid, unntatt lett arbeid og barnet har fylt 13 år eller arbeid som ledd i barnets skolegang eller i praktisk yrkesorientering og barnet har fylt 14 år.

Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som kan være til skade for deres helse, sikkerhet, utvikling eller skolegang. Barn under 18 år skal ikke utføre nattarbeid.

Dersom det avdekkes arbeid med barn som er under 15 år eller skolepliktige, skal det jobbes for en snarlig utfasing som sikrer barnas økonomiske situasjon gjennom mulighet til livsopphold og utdanning.

Leverandøren skal være spesielt varsom når det gjelder oppfølging av barnearbeidere.

6.5. Diskriminering

Leverandøren skal fremme likestilling i ansettelsesforhold og skal ha nulltoleranse for direkte og indirekte diskriminering basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, ekteskapsstatus, seksuell orientering, fagforeningsmedlemskap eller politisk tilhørighet, samt forhindre oppsigelse på usaklig grunnlag.

6.6. Ansettelsesforhold

Leverandøren skal påse at lovpålagte arbeidstidsbestemmelser overholdes og at alle arbeidstakere mottar skriftlige ansettelseskontrakter som beskriver ansettelsesforholdet på et språk som arbeidstaker forstår.

Leverandøren skal påse at det gis godtgjørelser som møter enhver relevant nasjonal lovmessig standard for minimumslønn. Lønnen, inkludert nødvendige tillegg, skal være skriftlig avtalefestet og overføres gjennom bank til arbeidstaker til avtalt tid.

Leverandøren skal respektere arbeidstakers behov for restitusjon og sikre at alle arbeidstakere har rett til tilfredsstillende ferie med lønn.

Som hovedregel skal det benyttes fast ansatte ved utførelse av kontraktsarbeid for Statnett.

6.7. Helse, arbeidsmiljø og sikkerhet

Leverandøren skal sikre at alle arbeidstakere har et sunt og sikkert arbeidsmiljø i samsvar med internasjonalt anerkjente standarder og nasjonal lovgivning. Leverandøren skal kontrollere yrkesrisiko og etablere tiltak for å forhindre ulykker og yrkesmessige sykdommer, herunder tegne alle lovpålagte forsikringer.

Leverandøren skal tilby regelmessig opplæring for å sikre at arbeidstaker har tilfredsstillende kompetanse knyttet til helse- og sikkerhetsspørsmål. Ved behov skal arbeidstaker bli utstyrt med hensiktsmessig personlig sikkerhetsutstyr og læres opp i bruken av dette.

Når det tilbys losji skal leverandøren sikre tilfredsstillende boforhold som møter grunnleggende behov hos arbeidstaker og om aktuelt, dennes familie.

Leverandøren skal forby, samt nekte å tolerere, all form for seksuelt påtrengende, truende, fornærmende eller utnyttende atferd.

6.8. Varsling av kritikkverdige forhold

Leverandøren plikter å ha rutiner for varsling av kritikkverdige forhold i tilknytning til gjennomføring av kontrakten og at disse er tilgjengelige og kjent. Varslingsrutinene skal kunne benyttes av leverandørens arbeidstakere inkludert innleide hos leverandøren og eventuelle underleverandører. Leverandøren skal også orientere alle arbeidstakere, inkludert innleide hos leverandøren og eventuelle underleverandører om Statnetts etikkombudsordning, herunder kontakthinformatjon slik beskrevet på statnett.no.

Arbeidstakere og andre som varsler om brudd på lovgivning og/eller Etiske retningslinjer skal vernes mot gjengjeldelse.

7. Ulovlige forretningsmetoder

7.1. Korrupsjon, bestikkelser, utpressing og andre ulovlige forretningsmetoder

Leverandøren skal avstå fra alle former ulovlig forretningsvirksomhet.

Leverandøren skal ikke tilby, etterspørre, motta eller gi noen form for utilbørlig fordel til offentlige tjenestemenn, internasjonale organisasjoner eller andre tredjeparter i den hensikt å skaffe personlige eller forretningsmessige fordeler. Dette gjelder uansett om denne fordelten blir tilbudt direkte eller indirekte gjennom en mellommann.

7.2. Gaver, bevertning og høflighetsgester

Leverandøren skal ikke, direkte eller indirekte, tilby eller gi gaver, herunder pengegaver, representasjon eller utgiftsdekning til Statnetts ansatte, representanter for Statnett, eller noen nært relatert til disse, med mindre gaven er av beskjedent verdi.

Høflighetsgester som sosiale begivenheter, bevertning eller underholdning kan tilbys hvis det er et forretningsmessig aspekt involvert og kostnaden holdes på et beskjedent nivå. Utgifter til reise og opphold for Statnetts representanter skal betales av Statnett.

Gaver, bevertning eller andre høflighetsgester skal aldri tilbys eller gis i forbindelse med anskaffelsesprosesser og kontraktsforhandlinger.

7.3. Hvitvasking

Leverandøren skal ta avstand fra alle former for hvitvasking og etablere tiltak for å unngå at virksomhetens finansielle transaksjoner benyttes til hvitvasking.

7.4. Rettferdig konkurranse

Leverandøren skal ikke forårsake eller være en del av noen form for avtale, aktivitet eller ordning som har til formål eller virkning å hindre, innskrenke eller vri konkurransen, som for eksempel ulovlig samarbeid om prising, ulovlig markedssamarbeid eller annen atferd som medfører brudd på konkurranselovgivningen.

7.5. Interessekonflikt

Leverandøren skal gjøre Statnett oppmerksom på forhold som kan skape problemer for leverandørens uavhengighet, eller som kan skape interessekonflikt ved gjennomføringen av oppdraget.

8. Varsling ved brudd på etiske retningslinjer

Begge parter plikter å varsle den annen part om brudd eller kvalifisert mistanke om brudd på Etiske retningslinjer. Varslingsplikten gjelder både forhold i leverandørens egen organisasjon og forhold hos underleverandører i hele kontraktskjeden.

Leverandøren skal gi Statnett all den informasjon og dokumentasjon som anses nødvendig for at Statnett skal kunne kontrollere at leverandøren retter forholdet. Ved eventuell uenighet om hva som er nødvendig, kan Statnett instruere leverandøren. Dersom informasjonen er av særlig sensitiv karakter er det tilstrekkelig at leverandøren gir informasjonen og dokumentasjonen til Statnetts etikkombud.

9. Sanksjoner

9.1. Kontraktsbrudd

Brudd på bestemmelsene i Etiske retningslinjer utgjør et kontraktsbrudd som kan medføre sanksjoner.

9.2. Sanksjoner ved brudd på Etiske retningslinjer

Leverandøren plikter for egen regning å rette brudd på Etiske retningslinjer og/eller pålegge underleverandør å foreta slik retting, innen en frist fastsatt av Statnett. Fristen skal være rimelig sett i forhold til bruddets art og nødvendig tid for gjennomføring av retting. Leverandøren plikter å dokumentere skriftlig at retting er utført. Retting av bruddet anses å ha funnet sted når rettingen er underbygget med nødvendig dokumentasjon.

Dersom brudd på Etiske retningslinjer ikke er rettet innen 30 dager etter fastsatt frist for retting, kan Statnett kreve dagmulk. Mulkten skal utgjøre 0,1 prosent av kontraktssum per hverdag, men likevel ikke mindre enn NOK 5 000,- pr hverdag frem til det er dokumentert at retting er utført. Maksimal dagmulk etter denne bestemmelsen er begrenset til 5 % av kontraktssummen.

Ved brudd kan Statnett også pålegge leverandøren å stanse alle leveranser og arbeider. Leverandørens kostnader som slik stans medfører samt Statnetts direkte økonomiske tap, dekkes av leverandøren. Medfører stans som følge av brudd på Etiske retningslinjer forsinkelse, gjelder kontraktens alminnelige bestemmelser om leverandørens forsinkelse.

Ved vesentlig brudd på Etiske retningslinjer, kan Statnett heve kontrakten med øyeblikkelig virkning. Gjentatte brudd på Etiske retningslinjer vil alltid kunne anses som vesentlig kontraktsbrudd. Det samme gjelder dersom leverandøren unnlater å rette. Statnett kan kreve erstatning for det direkte økonomiske tapet som følger av slikt kontraktsbrudd, herunder som følge av hevingen.

Dersom brudd på Etiske retningslinjer har oppstått hos en underleverandør, og dette utgjør et vesentlig kontraktsbrudd eller underleverandøren unnlater å rette, kan Statnett kreve at leverandøren bytter underleverandør på egen regning og risiko.

Referanser

- I) Oljefondets liste for utelukkelse av selskap
<https://www.nbim.no/no/oljefondet/ansvarlig-forvaltning/utelukkelse-av-selskaper/>
- II) Verdensbankens liste for utelukkelse av selskap
<https://www.worldbank.org/en/projects-operations/procurement/debarred-firms>
- III) Den europeiske menneskerettskonvensjon av 4. November 1950 (EMK)

- IV) FNs menneskerettigheter; The universal declaration of human rights (1948), the International Covenant on Civil and Political Rights (1966) and its two Optional Protocols, and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (1966).
- V) ISO 14000 serien og tilsvarende
- VI) ILOs kjernekonvensjoner: Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948 (No.87); Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949 (No. 98); Forced Labour Convention, 1930 (No. 29); Abolition of Forced Labour Convention, 1957 (No. 105); Minimum Age Convention, 1973 (No. 138); Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (No. 182); Equal Remuneration Convention, 1951 (No. 100); Discrimination (Employment And Occupation) Convention, 1958 (No. 111).

ooo

Konstituerende

Etiske retningslinjer for leverandører

Revisjonslogg SDOK-790-4:

Revisjon	Godkjent	Godkjent av	Beskrivelse
1.0 Vis endringer	23.03.2021	Erik Bruun	Migrert fra IFS#1409026.